

SİNOP AÇIK CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2023/13

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 30.03.2023 tarih ve 2023/304 sayılı kararında oy birliği ile kabul edilmiştir.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
I. GİRİŞ	1
II. GENEL BİLGİLER	2
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler	2
B. Kurum Personeli.....	2
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER	4
A. Fiziksel Koşullar	4
1. Kurumun Fiziksel Durumu.....	4
2. Isınma.....	5
3. Suya Erişim.....	6
4. Hijyen Koşulları.....	6
5. Kantin.....	7
B. Yönetim ve Personelin Tutumu.....	7
C. Sağlık ve Beslenme	7
1. Revir ve Psiko-Sosyal Servis.....	7
2. Beslenme	9
Ç. Sosyal, Kültürel, Mesleki, Eğitsel ve Sportif Etkinlikler.....	9
1. İşyurtları	9
2. Eğitsel, Sosyal, Sportif ve Kültürel Faaliyetler.....	11
D. Dış Dünya ile İletişim.....	13
1. Telefonla Görüşme Yapma Hakkı	13
2. Açık Görüş.....	13
3. Haberleşme ve İletişim Araçlarından Yararlanma	14
IV. TAVSİYELER	14
A. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler	14

KISALTMALAR

- COVID-19** : Yeni Korona Virüs Hastalığı
- İKM** : İnfaz ve Koruma Memuru
- m²** : metrekare
- OPCAT** : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
- TIHEK** : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
- UÖM** : Ulusal Önleme Mekanizması
- UYAP** : Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.
2. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-1 hükmü uyarınca, İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol (OPCAT) hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanunun 2/1-k bendine göre UÖM; "İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi" ifade etmektedir.
3. 6701 sayılı Kanun'un 9/1-j bendinde, Kurumun özgürlüğünden yoksun bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu hükme bağlanmıştır. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına ziyaret gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetki alanına girmektedir.
4. Anılan görevin icrası kapsamında, 15/9/2022 tarihinde Sinop Açık Ceza İnfaz Kurumuna¹ habersiz bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ..., ..., ... ile Kurumumuzun talebi doğrultusunda Valilik tarafından görevlendirilen bir doktor ve bir psikolog yer almıştır.
5. Ziyaret, İdare ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede; TİHEK Heyeti tarafından, ulusal önleme mekanizması, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, kurumun mevcut durumu, mahpusların² sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdare ile yapılan görüşmenin ardından Ziyaret

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan "mahpus" sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hükümlülere ifade etmektedir.

Heyeti odaların bulunduğu alan ve eklentilerde incelemelerde bulunmuştur. Buradaki incelemelerde mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TIHEK hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş; gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurları (İKM) ile diğer idari personelden herhangi bir kimse bulunmamıştır. Görüşmelerin ardından sağlık servisi, kütüphane, atölyeler, kamera odası, çamaşırhane, kantin, açık görüş alanı, avukat görüşme alanı, personel yemekhanesi, ziyaretçi odaları ziyaret edilmiştir. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış; ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşılarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş; ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

6. Bu rapor, 18/1/2022 tarihli ve 2022/43 sayılı Kurul kararı ve Başkanlık makamının 14/9/2022 tarihli ve 13689 sayılı oluruna istinaden 15/9/2022 tarihinde Sinop Açık Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

7. Kurum binası, Sinop'un Merkez ilçesinde olup şehir merkezine 12 kilometre mesafede bulunmaktadır. 2015 yılında faaliyete geçen Kurum, Sinop E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu ile aynı yerleşke içinde yer almaktadır.
8. Kurum yerleşkesi, 28.964 m² açık alan üzerine inşa edilmiştir. Kurum ana binası üç kattan oluşmaktadır. Giriş katta yemekhane, kantin, güvenlik kamerası kayıtlarının tutulduğu İnfaz ve Koruma Başmemuru odası; birinci katta ise revir, dış polikliniği, kütüphane, psikolog görüşme odası, mescit, bilgisayar odası ve derslik, ikinci katta çay ocağı ve personel yemekhanesi yer almaktadır.

B. Kurum Personeli

9. Kurumda toplam 69 personel³ görev yapmaktadır. Bunlardan 32'si sadece Kurumda, 37'si ise hem Kurumda hem de kapalı ceza infaz kurumunda görevli bulunmaktadır. Personelin unvan ve sayı dağılımı ise aşağıdaki gibidir:

UNVAN	PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	2
İdare Memuru	3
Öğretmen	2
Diş Hekimi	1
Psikolog	1
İnfaz ve Koruma Başmemuru	1
İnfaz ve Koruma Memuru	27
Kâtip	1
Ambar Memuru	1
Tahsildar	1
Muhasebe Yetkilisi	2
Sağlık Memuru	4
Bilgisayar İşletmeni	5
Kaloriferci	1
Hizmetli	1
Teknisyen	5
Teknisyen Yardımcısı	1
Tekstil Mühendisi	1
Şoför	5
Vaiz	1
Aşçı	2
TOPLAM	69

³ Kurum Müdürü, diş hekimi, sağlık memuru, öğretmen, psikolog, aşçı, muhasebe yetkilisi, şoför gibi personelden bazıları hem kapalı hem de açık ceza infaz kurumunda görev yapmaktadır.

- 10.** Kurumda görev yapan personelin, Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim Merkezlerince verilen hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlere katıldığı, Aday Memurluk Eğitimi kapsamında insan hakları, işkence ve kötü muamele yasağı ile hassas gruplara yaklaşım konularında eğitim aldığı, ayrıca insan hakları hakkında Cumhurbaşkanlığı Uzaktan Eğitim Kapısı⁴ üzerinden de çeşitli eğitimler aldığı Kurum İdaresince belirtilmiş; ilgili personelin belirli aralıklarla eğitime çağırılmaya devam edildiği bilgisi paylaşılmıştır.
- 11.** Alınan eğitimler arasında; Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) Eğitimi, Sertifikalı İlk Yardım Eğitimi, İKBM Eğitimi, Afet Acil Durumlar Uygulamalı Yangın Eğitimi, Firar ve Firar Girişimini Önleme Eğitimi, Motivasyon Eğitimi, Yetişkin Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS) Eğitimi, Ziyaretçi Kabul İşlemleri Eğitimi (uzaktan eğitim), Hükümlü Disiplin İşlemleri Eğitimi (uzaktan eğitim) yer almaktadır.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

- 12.** Kurumda ziyaret tarihinde 414 mahpus kayıtlıdır. Mahpusların 356'sı Yeni Korona Virüs Hastalığı (COVID-19) izninde⁵ olup ziyaret tarihinde Kurumda 58 mahpus bulunmaktadır.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

1. Kurumun Fiziksel Durumu

- 13.** Kurumda giriş katta 10, birinci katta 10, ikinci katta 10 olmak üzere yatakhane olarak kullanılan toplam 30 oda mevcuttur. Ortalama büyüklüğü 26 m² ve tam kapasitesi 14 kişilik olan odalarda genel olarak 6 ya da 7 mahpus kalmaktadır.
- 14.** Engelli mahpuslar için zemin katta 1 oda ayrılmış olup odada engellilerin kullanımına uygun banyo ve tuvalet bulunmaktadır. Yapılan incelemede, odanın mahpusların hareketini

⁴ T.C. Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi tarafından "Eğitim Her Yerde" sloganı ile tüm kamu kurum ve kuruluşlarının hizmetine sunulan çevrim içi bir eğitim platformudur.

⁵ 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun geçici madde 9/5: "COVID-19 salgın hastalığının ülkemizde görülmüş olması sebebiyle, açık ceza infaz kurumlarında bulunanlar ile kapalı ceza infaz kurumunda bulunup da açık ceza infaz kurumlarına ayrılmaya hak kazanan hükümlüler, 105/A maddesi kapsamında denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezasının infazına karar verilen hükümlüler ve 106'ncı madde veya diğer kanunlar uyarınca denetimli serbestlik tedbirinden yararlanan hükümlüler, 31/5/2020 tarihine kadar izinli sayılır. Salgının devam etmesi hâlinde bu süre, Sağlık Bakanlığının önerisi üzerine Adalet Bakanlığı tarafından her defasında 2 ayı geçmemek üzere 19 kez uzatılabilir. Bu fıkra uyarınca izinli sayılanlar hakkında 95 ve 97'nci madde hükümleri uygulanır." (26/5/2022 tarihli ve 7407 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle 5'inci fıkrada yer alan "12 kez" ibaresi "19 kez" şeklinde ve altıncı fıkrada yer alan "31/5/2022" ibaresi "31/7/2023" şeklinde değiştirilmiştir.) hükmü gereğince COVID-19 izni 31/7/2023 tarihine kadar uzatılmıştır.

engellemeyecek şekilde düzenlendiği, tuvalet ve banyoda engelli bireylere uygun tutunma barı gibi kolaylaştırıcı fiziki donanım ile klozetin olduğu, odanın asansöre yakın olduğu ve engelli mahpusların üst katlara ulaşımının rahatlıkla sağlandığı görülmüştür.

- 15.** Mahpusların yatakhane olarak kullandıkları odaların ferah ve aydınlık olduğu, her mahpusun kendisine ait yatak ve dolabının bulunduğu görülmüştür.
- 16.** Kurumda her katta ortak kullanılan tuvalet ve banyo yer almaktadır. Banyolarda duş perdesi ile bölünmüş toplam 18 duş alanı bulunmaktadır. Buradaki duş başlıklarının duvara sabitlenmediği, duş hortumlarının dışarıda bırakıldığı, bazı duş başlıklarının kırık olduğu ve kırık duş başlıklarının pet şişeler ile kapatıldığı, banyoların tavanında delikler bulunduğu görülmüştür. İdare, duş başlıklarının mahpuslar tarafından kırıldığını ancak banyo bölümünde güvenlik kamerası olmadığı için sorumluların bulunamadığını, duş başlıklarının kırılmasını önlemek amacıyla pet şişeyle kapattıklarını; banyo tavanındaki deliklerin rutubet oluşmasını engellemek için açıldığını belirtmiştir.
- 17.** Kurum bahçesinde 2018 yılında inşası tamamlanarak faaliyete girmiş bir cami bulunmaktadır. Caminin ibadete uygun şekilde düzenlendiği, zemininin halı ile kaplı ve temiz olduğu görülmüştür. Mahpuslar ve personelin camiden yararlanabildiği, ayrıca personelin Kurumun birinci katında yer alan mescidi kullanabildiği, mahpusların ise odalarında namaz kılabilirdikleri bilgisi paylaşılmıştır.
- 18.** Kurum bahçesinde halı saha, spor alanı, fırın atölyesi, mobilya atölyesi, seralar, çamaşır asma alanı ve geniş bir ağaçlık alan yer almaktadır. Bahçenin düzenli ve bakımlı olduğu, ağaç gölgelerinde mahpusların oturabileceği bank ve masaların bulunduğu gözlemlenmiştir.
- 19.** Kurumda, elektrik kesildiğinde otomatik olarak devreye giren bir jeneratör bulunmaktadır.
- 20.** Kurumda 63 güvenlik kamerası bulunmaktadır. Kamera kayıtları incelenmiş olup yemekhane, işyurtları, bahçe gibi ortak alanların kör nokta olmayacak şekilde kaydedildiği, odalar ve tuvaletlerde ise mahremiyet gereği kamera olmadığı, kayıtların sistemde geriye dönük olarak 30 gün saklandığı tespit edilmiştir. İncelemeler sırasında Eylül ayının ilk 10 gününe ait bazı kamera kayıtlarının olmadığı görülmüş, İdare tarafından kameraların hafızasının dolması halinde bazı kayıtların silinebildiğini belirtilmiştir.

2. Isınma

- 21.** Isınma, kömür yakıtı kullanılan merkezi sistem ile sağlanmaktadır. Odalarda ve koridorlarda yeterli büyüklükte ve sayıda kalorifer peteği bulunduğu görülmüştür.

Mahpuslarla yapılan görüşmelerde de ısınma ile ilgili herhangi bir sorun yaşanmadığı belirtilmiştir.

22. Kurumda bulunan mahpuslara, mevsim şartlarına uygun olarak battaniye, nevresim, yastık vb. malzemelerin verildiği bilgisi edinilmiştir.

3. Suya Erişim

23. Kurumun günlük kullanım ve içme suyu ihtiyacının belediye şebeke suyundan sağlanmakta olduğu, suyun herhangi bir kimyasal ve bakteriyolojik analiz işleminden geçirilmediği, ayrıca içme suyu ihtiyacına yönelik olarak kantinde pet şişe su satışının da yapılmakta olduğu belirtilmiştir.

24. İdare tarafından su dağıtımında kota uygulaması olmadığı, 24 saat temiz kullanım ve içme suyunun verildiği belirtilmiştir. Sıcak suyun ise her gün 04.30-07.00, 11.30-14.00, 17.00-21.00 saatleri arasında üç kez verildiği, işyurtlarında çalışan mahpusların işe gidiş ve dönüş saatleri dikkate alınarak sıcak su saatlerinin ayarlandığı ifade edilmiştir. Yapılan görüşmelerde mahpuslar, temiz ve sıcak suya erişim konusunda sorun yaşamadıklarını bildirmişlerdir.

4. Hijyen Koşulları

25. Kurum Müdürü, mahpusların kantinden temin ettikleri malzemeler ile kaldıkları odaların temizliğini yaptıklarını, tüm katların ve ortak kullanım alanlarının haftada bir kez, ortak kullanılan tuvalet ve banyoların ise günlük olarak görevliler tarafından temizlendiğini aktarmıştır.

26. Kurumda ayda bir böcek ilaçlaması yapıldığı belirtilmiş, ilaçlamaya ilişkin evrak incelendiğinde ilaçlamanın düzenli olarak yapıldığı doğrulanmıştır.

27. Kurumda çamaşırhane ve terzihane bulunmaktadır. Çamaşırhanede bir sanayi tipi çamaşır makinesi, bir ev tipi çamaşır makinesi ve bir sanayi tipi kurutma makinesi bulunduğu görülmüştür. Mahpusların Pazartesi, Çarşamba ve Cuma günleri çamaşırhaneden yararlanabildikleri, mahpusların kullandığı battaniyelerin yılda iki kez yıkandığını, bu hizmetler için mahpuslardan herhangi bir ücret alınmadığı belirtilmiştir.

28. Mahpuslar kurutma makinesinden ücretsiz yararlanabildiklerini, isterlerse Kurum bahçesinde yer alan çamaşır asma alanına da çamaşırıklarını asabildiklerini belirtmişlerdir.

29. Kurum terzihanesinde, çalışan mahpusların iş kıyafetlerinin ücretsiz olarak dikildiği, ütülendiği ve tamir edildiği; diğer mahpusların ücreti mukabilinde terzihaneden yararlanabildiği belirtilmiştir.

5. Kantin

- 30.** Kurumda, mahpusların ihtiyaçlarını karşılayabileceği bir kantin bulunmaktadır. Mahpuslar Pazartesi, Çarşamba ve Cuma günleri olmak üzere haftada üç gün kantinden faydalanabildiklerini, ürün çeşitliliğinin yeterli olduğunu, kantinde olmayan bir ürünü talep etmeleri halinde bu ürünlerin getirildiğini, fiyatların ise yüksek olduğunu belirtmişlerdir.
- 31.** Kantinde gerçekleştirilen incelemede, kantine birden fazla marka ve türde ürün getirilerek çeşitliliğin sağlandığı, son kullanma tarihi geçen ürün bulunmadığı ve ürün fiyatlarının piyasa koşullarına uygun olduğu tespit edilmiştir.

B. Yönetim ve Personelin Tutumu

- 32.** Yapılan görüşmelerde mahpuslar, kendilerine karşı işkence ya da kötü muamele konusu olabilecek herhangi bir davranış uygulanmadığını, genel olarak İdare ve Kurum personelinin kendilerine yönelik tutum ve davranışlarından memnun olduklarını belirtmişlerdir.
- 33.** Kurumda, dilekçelerin görevli personel tarafından sabah sayımı sırasında toplanarak başmemurluğa getirildiği; başmemur tarafından ilgili kişilerin UYAP dosyalarına işlendiği, ardından ilgili yerlere havale edildiği belirtilmiş; dilekçelerin genel olarak mahkemelere yazıldığı ve dava dosyaları ile ilgili olduğu ifade edilmiştir. Mahpuslar, yapılan görüşmelerde verdikleri dilekçelerin ilgili makamlara ulaştırılmasında bir sorun yaşamadıklarını, dilekçelerinin ilgili mercilere gönderildiğini ifade etmişlerdir.
- 34.** Mahpusların büyük bir kısmı, Kurum Müdürü ile görüşme yapabildiklerini, günlük çalışmalarında Müdürün sık sık yanlarına gelip sorunlarını dinlediğini belirtmişlerdir. Ziyaret sırasında Müdürün mahpusların isimlerini bildiği, hepsiyle olumlu bir şekilde iletişim kurduğu görülmüştür.

C. Sağlık ve Beslenme

1. Revir ve Psiko-Sosyal Servis

- 35.** Kurumda, Sinop İl Sağlık Müdürlüğü tarafından görevlendirilen bir aile hekimi, Adalet Bakanlığına bağlı olarak görev yapan bir diş hekimi ve dört sağlık memuru görev yapmaktadır. Revirde; muayene, ilaç takibi ve dağıtımı, basit tıbbi müdahaleler ile hastane sevk işlemlerine yönelik hizmetler sunulmaktadır.
- 36.** Revir, bir diş muayenehanesi ve bir muayene odası olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede, diş muayenehanesinde diş ünitesinin ve

gerekli tedavi malzemelerinin bulunduğu gözlemlenmiştir. Diş hekimi, Salı günlerinin muayene günü olarak belirlendiğini, muayenehanede kanal tedavisi, protez diş gibi protetik işlemler haricindeki diğer hizmetlerin sunulduğunu ifade etmiştir.

- 37.** Muayene odası içinde bir muayene masası, aşıların saklandığı dolaplar ve pansuman için gerekli ekipmanların bulunduğu görülmüştür. Muayene için elektrokardiyografi (EKG) cihazı, ateş ölçer, stetoskop gibi gerekli cihazların kapalı ceza infaz kurumu revirinde bulundurulduğu ve ihtiyaç duyulması halinde oradan getirildiği belirtilmiştir.
- 38.** Aile hekiminin her Perşembe muayene için Kuruma geldiği, mahpusların muayene günü dışında ilaç yazdırma, kontrol gibi işlemler için kapalı ceza infaz kurumunda yer alan revire götürüldüğü belirtilmiştir.
- 39.** Acil müdahale gerektiren hallerde 112 Acil Çağrı Merkezinin arandığı, ambulans gelene kadar mahpusa ilk müdahalenin Kurum sağlık personeline yapıldığı belirtilmiştir.
- 40.** Mahpuslar, dilekçe ile muayene talebinde bulunabildiklerini, sözlü olarak talep ettiklerinde de muayene olabildiklerini ve bu konuda herhangi bir sorun yaşamadıklarını, hastaneye görevli İKM'ler eşliğinde kelepçesiz olarak sevk edildiklerini ifade etmişlerdir.
- 41.** Muayene sonucunda, ileri tetkik ve tedaviye ihtiyaç duyulduğuna kanaat getirilirse, mahpusların bir üst basamak sağlık kuruluşuna sevklerinin sağlandığı ifade edilmiştir. İlgili kayıtlar incelendiğinde mahpusların; Sinop Atatürk Devlet Hastanesine, Samsun 19 Mayıs Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezine ve Gerze Devlet Hastanesine sevklerinin yapıldığı, ilgili hastanelerde tedavisi devam eden mahpusların mevcut olduğu tespit edilmiştir.
- 42.** Psiko-sosyal serviste bir psikolog görev yapmaktadır. Serviste mahpuslarla bireysel görüşmeler yapıldığı, işyurtlarında çalışmayı talep eden mahpusların psikolojik durumunun test edildiği, kendine zarar verme, salıverilme öncesi gelişim gibi konularda değerlendirmeler yapıldığı belirtilmiştir.
- 43.** Yapılandırılmış Ruhsal Değerlendirme ve Bireysel Müdahale Programı (YARDM) kapsamında, Kuruma ilk kabulü yapılan mahpuslarla üç gün içinde görüşme yapılarak Araştırma Değerlendirme Formu'nun (ARDEF)⁶ doldurulduğu, ardından mahpusun takibe

---

⁶ "Ceza infaz kurumlarındaki ruh sağlığı problemleri olan hükümlü ve tutukluların personel tarafından erken dönemde tanınması ve psiko-sosyal yardım ve sağlık servisi personelinin eğitimi amacıyla Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF) ve Yapılandırılmış Ruhsal Değerlendirme ve Bireysel Müdahale Programı (YARDM) oluşturulmuştur. Bu programda hükümlünün risk ve ihtiyaçları belirlenmekte ve sonucunda her hükümlü tutuklu için bireyselleştirilmiş psiko-sosyal destek ve müdahale programı hazırlanmaktadır. ARDEF'ten

alınarak gözlemlendiği, sonuca göre altı ayda bir gözlem değerlendirme, gelişim değerlendirme formlarının doldurularak mahpusun ihtiyacına göre destek ve müdahale programlarının düzenlendiği ifade edilmiştir.

44. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde, psikolog ile istedikleri zaman görüşebildikleri, psikoloğun kendilerini sık sık bireysel görüşmeye çağırdığı öğrenilmiştir.

2. Beslenme

45. Kurumun yemekleri, haftalık yemek listesine göre kapalı ceza infaz kurumunda yer alan mutfakta hazırlanmaktadır. Hazırlanan yemekler, mevcuda göre belirlenerek görevli personel eşliğinde mahpuslara dağıtılmaktadır. Çalışan mahpuslar yemeklerini çalıştıkları yerde, diğer mahpuslar ise yemekhanede yemektirler. Personel için ayrı bir yemekhane bulunmakta, mahpuslar ile personele aynı yemekler çıkmaktadır.

46. Mahpuslarla yapılan görüşmelerde yemeklerin genel olarak lezzetli ve doyurucu olduğu belirtilmiştir.

47. Yemek listelerinin ambar birimi tarafından belirlendiği, Kurumda görevli diyetisyen ya da gıda mühendisi bulunmadığı bilgisi paylaşılmıştır.

48. Ziyaret Heyetince öğle yemeği Kurum yemekhanesinde yenilmiş, yemeklerin lezzetli ve doyurucu olduğu, yemekhanenin temiz olduğu gözlemlenmiştir. Haftalık yemek listeleri incelendiğinde; yemeklerin yeterli çeşitlilikte olduğu, meyve ve sebzenin sıkça verildiği görülmüştür.

49. Ziyaret Heyeti tarafından mutfak, kantin, soğuk hava ve kuru bakliyat depoları incelenmiş, bu alanların temiz olduğu, ürünlerin saklama koşullarına uygun bir şekilde muhafaza edildiği görülmüştür.

50. Yapılan incelemede yemek numunelerinin mevzuata⁷ uygun olarak 72 saat boyunca saklandığı ve önceki günlere ait yemek numunelerinin de mutfakta bulunduğu görülmüştür.

Ç. Sosyal, Kültürel, Mesleki, Eğitsel ve Sportif Etkinlikler

1. İşyurtları

çıkaran sonuçlar doğrultusunda hükümlü ve tutuklular ihtiyaçlarına uygun bireysel müdahale ya da grup çalışmalarına yönlendirilmektedir.”<https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/yardm-programi> (E.T.: 14.11.2022).

⁷ Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik madde 8/1: “Kamu-özel kurum ve kuruluşları ile mahallinde üretilerek toplu tüketime sunan işyerleri ve yemek fabrikaları, ürettiği yemek partisinin her çeşidinden alınan bir örneği 72 saat uygun koşullarda saklamakla yükümlüdür.”

- 51.** Kurumda işyurdu faaliyetleri kapsamında fırın, tekstil, inşaat, seracılık atölyelerinin bulunduğu ve toplam 42 mahpusun bu atölyelerde çalıştığı ifade edilmiştir. Ayrıca iki mahpusun yemekhanede, bir mahpusun ise Kurum çay ocağında çalıştığı bilgisi eklenmiştir.
- 52.** Atölyelerde çalışmak isteyen mahpusların, Kurum İdaresine çalışmak istediği alanı içeren bir dilekçe yazdığı, talep edilen atölyede ihtiyaç olması ve İdare ve Gözlem Kurulu'nun olumlu kararı üzerine mahpusun ilgili atölyede çalışmaya başladığı ifade edilmiştir. Çalışmaya başlamadan önce mahpusa, Kurum aile hekiminden çalışabileceğine dair sağlık raporu verildiği, ayrıca Kurum psikoloğu tarafından bazı testler uygulanarak işe uygun olup olmadığının tespit edildiği belirtilmiştir. İşçilerin çalışma talep dilekçeleri, sağlık raporları, işe giriş bildirgeleri ve ilgili tutanaklar incelenmiş, yapılan işlemlerin Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu ve İşyurtlarının İdare ve İhale Yönetmeliğine uygun olduğu tespit edilmiştir.
- 53.** Kurum yerleşkesi içerisinde 2500 m² kapalı alana sahip tekstil atölyesi bulunmaktadır. Tekstil atölyesinin Adalet Bakanlığı ile özel girişimciler arasında imzalanan anlaşma kapsamında kurulduğu, 300 kişi çalıştırma kapasitesine sahip olduğu, günlük ortalama 2000 gömlek üretildiği, sivillerin ve mahpusların atölyede beraber çalıştığı bilgisi verilmiştir.
- 54.** Tekstil atölyesinde çalışan mahpuslarla yapılan görüşmede; işe başlatılmadan önce dikiş makinelerinin kullanılması, korunması konusunda kendilerine üç aylık eğitim verildiği ve buna dair tutanağın imzalatıldığı, mahpus olmayan sivil çalışanlar ile iletişim konusunda bilgilendirildikleri, çalışma ücretlerinin düzenli olarak yatırıldığı öğrenilmiştir.
- 55.** Fırında çalışan mahpuslardan, 08.00-17.00 saatleri arasında atölye ustası kontrolünde ekmek yaptıkları, haftanın bir günü sütlaç, profiterol vb. tatlılar çıkardıkları, yapılan ekmek ve tatlıların mahpuslara dağıtıldığı, çalışma ücretlerinin düzenli olarak yatırıldığı bilgisi alınmıştır.
- 56.** İnşaat atölyesinde çalışan mahpuslarla yapılan görüşmede; üç aylık bir eğitim sürecine tabi oldukları, bu süre içinde makine kullanımı, iş güvenliği, mobilya üretimi konularını öğrendikleri, daha sonra ahşap kamelya, dolap, kuş yuvası gibi eşyalar ürettikleri bilgisi alınmıştır. Staj süreci sonrasında mahpusların, çalışma süreleri ve iş faaliyetlerindeki gelişimlerinin izlendiği; gelişim düzeylerine göre mesleklerinde çırak, kalfa ve usta şeklinde ilerledikleri ifade edilmiştir. Atölyede yeterli sayıda koruyucu eldiven ve gözlük bulunduğu, koruyucu malzemelerin kullanılmasına yönelik uyarı tabelalarının duvarda asılı olduğu görülmüştür. Mahpuslar, ahşap işleme ve zımpara makinelerini atölye ustası

gözetiminde kullandıklarını, yanlarında usta olmadan makineleri kullanmalarına izin verilmediğini ifade etmişlerdir.

- 57.** Seracılık faaliyetlerinin her birinin ortalama büyüklüğü 250 m² olan üç serada yürütüldüğü bilgisi verilmiş; seralarda domates, salatalık, marul, biber gibi çeşitli ürünlerin yetiştirildiği gözlemlenmiştir.
- 58.** Mahpusların çalışma ücretlerini mevzuata uygun olarak puantaj usulüne⁸ göre aldıkları belirtilmiştir.
- 59.** Açık Ceza İnfaz Kurumunda bulunan mesleki alanlarda çalışan mahpuslara Mesleki Eğitim Merkezi Müdürlüğü ile iş birliği halinde, “Berberlik, Fırıncılık, Aşçılık, Tekstil Makineciliği, Terzilik” alanlarında sınavlar yapılarak başarılı olanlara kalfalık, ustalık ve usta öğreticilik belgelerinin verildiği ifade edilmiştir.
- 60.** Görüşülen mahpuslar, genel olarak çalışma saatlerinin uygun olduğunu, sigortalarının yapılması ve ücretlerinin yatırılması konusunda herhangi bir sorun yaşamadıklarını, mola sürelerinin de yeterli olduğunu ifade etmişlerdir.

2. Eğitsel, Sosyal, Sportif ve Kültürel Faaliyetler

- 61.** Kurum eğitim servisinde; birinci ve ikinci kademe okuma yazma kursları veren iki öğretmen görev yapmaktadır.
- 62.** Kurumdaki mahpuslara; Bilgisayar Kullanımı Kursu, Aşçı Yardımcılığı Kursu, Su Bazlı Boyacılık Kursu, İş-Sağlığı ve Güvenliği Kursu, Seracılık Kursu, Kaynakçılık Mesleki Eğitim Kursu gibi eğitsel kursların verildiği, ayrıca Kuruma gelen mahpuslara öğrenim durumlarının sorulduğu; okuma-yazma bilmediği öğrenilen mahpuslara Birinci Kademe Okuma-Yazma Kursunun verildiği, bu kursu başarı ile tamamlayan mahpusların İkinci Kademe Okuma Yazma Kursuna katılarak ilkokul mezunu düzeyinde başarı belgesi verildiği belirtilmiştir.
- 63.** Mahpuslarla yapılan görüşmelerde; salgın tedbirleri sona erdirilmesine rağmen uzun süredir kursların açılmadığı; müzik ve yabancı dil kurslarının açılmasına yönelik taleplerinin karşılanmadığı ifade edilmiştir. İdare ile yapılan görüşmede ise, COVID-19 salgını

---

⁸ Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu ve İşyurtlarının İdare ve İhale Yönetmeliği madde 22/9: “Ücretin tahakkukunda, günlük olarak tutulacak puantaj cetveli esas alınır. Puantaj cetvelinde çalışmanın yapıldığı tarih, çalıştırılan hükümlünün adı ve soyadı ile imzasına yer verilir. Puantaj cetveli, işveren temsilcisi ile işyurdu veya kurum yetkilisi tarafından görevlendirilecek personel tarafından müştereken, iki nüsha olarak düzenlenir. Cetvelin bir nüshası işverence, diğer bir nüshası ise işyurdu müdürlüğü veya kurum yetkilisince muhafaza edilir.”

sürecinde Kurumda mevcudun azalması nedeniyle kurs sayısının azaltıldığı, Sinop Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünden Kuran-ı Kerim ve bağlama kursu için eğitmen görevlendirilmesi talebinde bulunduğu ve yakın zamanda bu kursların açılmasının beklenildiği belirtilmiştir.

64. Kurumda sosyal faaliyet olarak; 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Dayanışma Günü'ne dair seminerler, Kadir Gecesi etkinliği, iftar programı gibi etkinliklerin düzenlendiği ifade edilmiştir. Ayrıca Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün aylık olarak yayınladığı Değer Dergisi'nin talep eden mahpuslara dağıtıldığı, derginin içeriğine yönelik yazılı sınav etkinliği düzenlendiği ve sınavda ilk üçe giren mahpusların ödüllendirildiği bilgisi eklenmiştir.
65. Kurum bahçesinde bir halı saha yer almaktadır. İdare, mahpusların sabah sayımında halı sahaya çıkmak için dilekçe vermesi şartıyla mesai saatleri içerisinde halı sahadan yararlanabildiklerini belirtmiştir. Bahçede yer alan spor alanında, mahpusların kullanımı için beton ve plastik maddeden üretilmiş spor aletleri bulunduğu görülmüş, mahpusların mesai saatleri içerisinde bu alanda spor yapabildikleri ve bahçede voleybol oynayabildikleri belirtilmiştir.
66. Kurumda iki derslik bulunmaktadır. Kurum içi eğitim ve kursların dersliklerde verildiği, ayrıca mahpusların Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) sınavlarına Kuruma gelen gözetmenler eşliğinde bu bölümde girdiği belirtilmiştir.
67. Kurumda aktif olarak eğitim-öğretime devam eden mahpuslara ilişkin sayısal veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

ÖĞRENİM KADEMESİ	KİŞİ SAYISI
Açıköğretim Ortaokulu	4
Açıköğretim Lisesi	18
Açıköğretim Fakültesi	2
TOPLAM	24

68. Öğrenimlerine açıköğretim ortaokulu ve lisesinde devam eden mahpusların sınavlarına Kurum bilgisayar odasında çevrim içi olarak girdiği ifade edilmiştir.
69. Öğrenimlerine açıköğretim fakültelerinde devam eden mahpusların sınavlarının açıköğretim fakültesi sınav takvimine göre infaz kurumunda yüz yüze olarak

gerçekleştirildiği, ayrıca Sinop Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde örgün eğitimine devam eden bir mahpusun bulunduğu, ilgilinin Sinop Üniversitesi yıllık çalışma takvimine göre ders ya da sınav olduğu günlerde üniversitede eğitimine devam ettiği belirtilmiştir.

- 70.** Kurum kütüphanesinde, farklı türlerde toplam 1534 kitap bulunmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından kütüphane incelenmiş, kitap sayısı ve çeşitliliğinin yeterli olduğu görülmüştür.
- 71.** Mahpusların 08.30-20.00 saatleri arasında kütüphaneden faydalanabildiği, Kurum kütüphanesi dışında Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Kütüphanesi ile Sinop İl Halk Kütüphanesinden de kitap talep edebildikleri, Kurum kütüphanesinde ve İl Halk Kütüphanesinde bulunan kitapları içeren listelerin odalara dağıtıldığı belirtilmiştir. Ayrıca 2022 yılında ziyaret tarihine kadar Kurum kütüphanesinden 137 mahpusun faydalandığı bilgisi edinilmiştir.
- 72.** Görüşülen mahpuslar, kitaba erişimde bir problem yaşamadıklarını belirtmiş, kütüphanede çalışan görevlilerin tutumundan memnun olduklarını eklemişlerdir.
- 73.** Manevi rehberlik servisinde bir imam ve bir vaizin görev yaptığı, bu görevlilerin mahpuslarla bireysel ve toplu olarak görüşmeler gerçekleştirdikleri, Ramazan ayı ve kandil günlerinde mukabele ve hatim programlarının yapıldığı bilgisi paylaşılmıştır.

D. Dış Dünya ile İletişim

1. Telefonla Görüşme Yapma Hakkı

- 74.** Kurumda her katta 8 olmak üzere toplam 24 ankesörlü telefon bulunmaktadır. Mahpusların, her gün 08.30-00.00 saatleri arasında, ankesörlü telefonlardan, sayı ve sürede herhangi bir sınırlama olmaksızın serbestçe telefon görüşmesi⁹ yapabildikleri belirtilmiştir.
- 75.** Ziyaret sırasında, mahpusların telefon görüşmelerini yalnız olarak yaptıkları, İKM'lerin yapılan görüşmeleri duyamayacak uzaklıkta durduğu görülmüştür.
- 76.** Yapılan görüşmelerde, mahpuslar herhangi bir sınırlama olmadan görüşme yapabildiklerini iletmışlerdir. İncelemeler kapsamında ankesörlü telefonlar test edilmiş ve telefonların çalışır vaziyette olduğu tespit edilmiştir.

2. Açık Görüş

---

⁹ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik madde 74/4: "Açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlüler, ücretli telefonlarla sesli veya görüntülü olarak serbestçe görüşme yapabilirler."

77. Kurum girişindeki kayıt kabul bölümünde görüşler için tahsis edilen alanda hem açık görüşler hem de avukat görüşleri yapılmaktadır.
78. Kurumda açık görüşler kantinin yer aldığı binanın giriş bölümünde gerçekleştirilmektedir. Kurum İdaresi tarafından, mahpusların ayda dört defa açık görüş¹⁰ yapabildiği, görüş süresinin bir saat olduğu belirtilmiştir.
79. Ziyaretçi sayısı bakımından 18 yaşından küçüklerde bir sınırlama olmadığı, 18 yaşından büyüklerde ise en çok altı ziyaretçiye kadar izin verildiği belirtilmiştir.
80. Açık görüş alanında yapılan incelemede, bu alanda sadece görüntü kaydı yapan ancak ses kaydı almayan iki güvenlik kamerası bulunduğu, gelen ziyaretçilerin ve mahpusların kullanımı için yeterli sayıda masa ve sandalyenin yer aldığı görülmüştür.
81. Avukat görüşmelerinin de açık görüş alanında yapıldığı, görüşmelerin mevzuata uygun olarak konuşulanların başkaları tarafından duyulamayacağı¹¹ ancak İKM'lerce görülebileceği şekilde yapıldığı belirtilmiştir.

3. Haberleşme ve İletişim Araçlarından Yararlanma

82. Kurum yemekhanesinde bir televizyon yer almakta, odalarda ise televizyon bulunmamaktadır. Televizyonda toplam 150 kanalın yayınının izlenebildiği, bunlar içinde sinema, müzik, belgesel, Kurum hakkındaki duyuruların ve eğitim faaliyetlerinin yapıldığı eğitim ve iyileştirme kanalının da bulunduğu görülmüştür.
83. Yapılan görüşmelerde mahpuslar, televizyon kanallarının yeterli olduğunu, televizyona erişimde herhangi bir kısıtlama olmadığını belirtmişlerdir.

IV. . TAVSİYELER

A. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

84. Kırık ve bozuk duş başlıklarının tamir edilmesi,¹²

¹⁰ 17.06.2005 tarihli Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik'in 18'inci madde beşinci fıkrası: "Çocuk kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlü ve tutuklu çocuklar ile açık ceza infaz kurumları ve çocuk eğitimevlerinde kalan hükümlüler görüşlerini her zaman açık görüş şeklinde yapar." hükmü gereğince açık ceza infaz kurumlarında kapalı görüş yapılmamaktadır.

¹¹ Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik madde 20: "Hükümlü ile avukatı, meslek kimliğinin ibrazı üzerine, tatil günleri dışında ve çalışma saatleri içinde, bu iş için ayrılan görüşme yerlerinde, konuşulanların duyulamayacağı, ancak; güvenlik nedeniyle görülebileceği bir biçimde, açık görüş usulüne uygun olarak görüştürülür."

¹² Avrupa Cezaevi Kuralları, Madde 18.10; "Bütün mahpusların kaldıkları yerlerde, kaçma ve kendilerine veya başkalarına zarar verme tehlikesine karşı asgari sınırlayıcı güvenlik düzenlemeleri yapılmalıdır."

- 85.** Kurum dâhilinde yaşanan olaylarda güvenlik kameraları kayıtlarının kanıt niteliği göz önünde bulundurulduğunda kayıtların silinmesinin hak kayıplarına neden olabileceği değerlendirildiğinden, güvenlik kameralarının hafızasının artırılarak kayıt saklama süresinin uzatılması ve verilerin silinmesinin engellenmesi,
- 86.** İçme suyu ve kullanma suyunun belirli aralıklarla kimyasal ve mikrobiyolojik analizinin yaptırılması,¹³
- 87.** Aylık yemek menüsünün, porsiyon miktarlarının ve kalori hesaplamalarının bir diyetisyen¹⁴ kontrolünde belirlenmesi,¹⁵
- 88.** Mahpuslarca talep edilen yabancı dil ve müzik kurslarının açılması için gerekli başvuruların yapılması, hâlihazırda devam eden faaliyetlerin sürelerinin ve sıklıklarının artırılması,¹⁶ hususları tavsiye edilmektedir.

---

¹³ 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun m. 72: “Hükümlüye Adalet ve Sağlık bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dini ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verilir ve içme suyu sağlanır.”

¹⁴ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik Madde 13/1: “Sağlık servisi; kurumda koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini cezaevi tabibinin başkanlığında yerine getiren servistir. Sağlık servisinde; cezaevi tabibi, dış tabibi, eczacı, veteriner, diyetisyen, sağlık memuru, hemşire ve hayvan sağlık memuru görev yapar.”

¹⁵ Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 22.1: “Mahpuslara, yaşlarını, sağlıklarını, fizikî koşullarını, dinlerini, kültürlerini ve çalıştıkları işin özelliğini gözeterek besleyici gıdalar temin edilmelidir.”

¹⁶ Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 27.6: “Spor, oyunlar, kültürel faaliyetler, özel hobiler ve diğer boş zaman uğraşlarına imkân sağlanmalı ve mümkün olduğunca mahpusların bu etkinlikleri organize etmelerine izin verilmelidir.”